

Előfizetési árak:

están vagy házhoz küldve:
 Egész évre. 20.— kor.
 Félévre. . . 10.— kor.
 Negyedévre 5.— kor.
 Egy hónapra 1.70 kor.
 Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja

Egy □ cm. területenként 8 fillér.
 Nyilttér és magánérdekű közlemények soronként 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő:

Koncz Ákos.

Felelős szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

Felekezeti türelmetlenség.

Debreczen, május 21.

A tudományos akadémia legutolsó nagygyűlésének egyik kimagasló mozzanata volt az, amidőn Andrássy Gyula gróf lépett a föl-olvasó asztalhoz és nagy tudással, lelkesedéssel értekezett arról, hogy miként tartotta fenn Magyarország alkotmányos szabadságát.

Ennek az értekezésnek befejező passusa így hangzott: „Ha nem a magyar állam nagy érdekein alapuló pártok és programok küzdenének az elsőségért, hanem a társadalom különböző elemeinek önző céljai; ha a felekezetek és az osztályok ellenétei uralkodnának a politikán: nemzeti önkormányzatunknak ma egyetlen hatásos formája, a parlamentarizmus mondana esődöt.”

Mint a Cassandra jóslata tünik fel most ez a szózat, a mikor éppen a magyar parlamentben a néppárt egyik vezéralakja sérelmesnek tartja, hogy egy katolikus községben protestáns templomot akarnak építeni és felelősségre óhajtaná vonatni azt a közigazgatási tisztviselőt, a ki ehhez az építkezéshez az engedélyt megadta.

És a néppárt az, a mely a felekezeti türelmetlenségnek eme szomorú jelét adja, az a néppárt, a mely ravasz számítással kerülte a katolikus melléknevet, a mely hazug frázisokkal, tudatos álszenteskedéssel az istenadta nép előtt azt

merészeli hangoztatni, hogy csakis annak a népnek, kizárólag a népnek javát és hasznát kívánja elérni és megvalósítani. Az a néppárt, mely az egyedül üdvözítő hitvallást folyton hangoztatva, az Ur nevében üldözi a keresztény hitvallás egyik ágazatát, az Ur nevében — kinek szent szava az, hogy szeresd felebarátodat, mint tenmagad — a felebarátot elpusztítaná a föld színéről és siró, panaszkodó hangon bevádolja a kormány előtt, mert az egy Istennek oltárt akar emelni a föld egyik zugában.

Ez a vád azonban visszapattan a néppártra és oda állítja az őt megillető pellengérré és megmutatja az egész országnak, hogy politikája elvetemedett, hogy vezérelve hazug, hogy lobogójára felirt jelige istentelen és gonosz.

Nem gáncsoljuk Molnár Jánost ezért a felszólalásért, mert szolgálatot tett ezzel a liberalizmusnak és közvetve a hazának. Nagy szolgálatot tett, mert a legerősebb védekezés a néppárt áskálódásaival szemben, a leghatékonyabb érvelések gyalázatos mesterkedésükkel szemben sem demonstrálhatta volna annyira ad oculos az ő politikájok magvát, mint éppen ez a felszólalás.

A felekezeti türelmetlenség! Ez az a kurzus, a melyben az ő ő hajójuk halad. A józan magyar nép, melynek sem jelleme, sem természete nem viszi őt erre az utra, ebben a felszólalásban meg fogja

látni a tilalomfát, mely visszatartja őt attól, hogy az Ur nevében vétkezék az Ur parancsa ellen.

A magyar parlament a legnagyobb megütközéssel és megbotránkozással fogadta ezt a felszólalást és a nagy többség meg fogja találni a módját, hogy az ily káromlások ne kerüljenek az égbe.

A néppárt aknamunkája arra vezet, hogy a magyar parlamentarizmus és vele a magyar nemzet lételének alapfeltétele meginogjon és most már itt az ideje, hogy annak a szennynépségnek egy és mindenkorra lehetetlenné tétessék a mindent felforgatható működése. — Nem retorsiót kívánunk, hanem csak azt, hogy a liberalizmus hívői egy szívvel és egy akarattal huzzák ki a néppárt alól a gyékényt. Ezzel a munkálkodással megsemmisítenék egy és mindenkorra a felekezeti türelmetlenséget és egy-szersmind megerősítenék a parlamentarizmus és a nemzeti fennállás mentsvárát.

A választói névjegyzékek. A belügy-miniszter két elvi jelentőségű rendelkezést tett a választói névjegyzékek dolgában. Az egyik rendelkezés kimondja, hogy az országgyűlési képviselőválasztók állandó névjegyzéke négyenél sem több, sem kevesebb példányban nem állítható ki. Ha a vármegyei választókerület székhelye, vagy a városi választókerület két, vagy több királyi közjegyző illetékességi körébe tartozik: az állandó névjegyzék egyik példányának melyik illetékes királyi közjegyzőnél elhelyezése kérdésében a központi választmány dönt. A másik rendelkezésre azért volt szükség, mert

TÁRCZA

Régi történetek.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti tárczája. —

Írta: Ifj. Rácz Lajos.

Mostanában gyakorta emlegetik, hogy szomorú idöket, nehéz napokat élünk.

Ha pedig a viczezlaponak folyton szaporodó csapatát, a színházak műsorát, a megjelenő könyvek jegyzékeit és az ujságok rovatait tekintjük azt látjuk: a vidámság, kedélyesség valósággal tüntet. Aztán minden társaságnak megvan saját külön adomázója, megrögzött szójáték-gyárosa.

Lehet különben, hogy éppen az élet küzdelmessége miatt akar társadalmunk így erővel szórakozást, felüdülést szerezni.

De ez erőltettségnek hatása szembe-tűnő a kedély mai termékein. A legtöbb „Humoros történetek” ezim alatt megjelenő könyv inkább szánakozást, semhoggy vidámságot ébreszt az olvasóban. Az élecek pedig (bocsáss meg nekik oh Uram! . .) annyira tulesigázottakká válnak, hogy az adomázókra társaságokban már-már görbén nézegetnek és az adomás ember fogalmát mindinkább kezdik azonosítani Zsilip ural,

a ki pedig tudvalevőleg minden viceze után kimegy (mert kilöki).

E fajulásnak oka az, hogy írónk és adomázónk a valóban megtörténeteket, az élet tragikomédiáit nem figyelik meg kellőképen, hanem a humoros történeteket csak úgy maguktól akarják „föltalálni”, a fantáziájukból szeretnék kifőzni, mint a mese beli paraszt: üres üstből a pálinkát. Azonkivül folyton ujdonság kell. Ide-tova ugy imádkozik (ha egyáltalában szokott imádkozni) sok ember: „Add meg nekünk min dennapi — szójátékunkat!”

Igy aztán feledésbe mennek a régi jó, igaz történetek, melyek még apáink, nagyapáink idejében szájról-szájra szálltak és nagyobb volt becsületük mindenféle szófasaró vicezekénél.

Én tehát néhányat a sok közül, amiket töredékesen, itt-ott hallottam, összeszedtem, hogy megmentsem az elkallódástól. Bizonyára ma is bírnak még érdekességgel, a mi szóficamató, seccsiós otrombaságoktól hemzsegő korunkban.

I. A Patay gulyása.

A 30-as években történt a híres Patay-család egyik tagjával: Patay Istvánval.

Őszre járt az idő. Hűvös szelek fujdogáltak. Patay gulyása beállított a madai

curiára, hogy így-amugy, elkövetkezőn a kellő idő, instálja tehát a konvencziós szüret.

Az öreg Patay éppen rossz hangulatban volt. Végigné az gulyáson, rámondul: jó még a régi, ebadta! Várhatsz!

A gulyás tudta már, hogy ilyenkor nines tovább appelláta. Elballagott. Utközben furfangos parasztszszel azon töprenkedett, hogy fogjon ki az öreg uron?

Rövid idő múltán elkövetkezett a madai vásár. Patay kihajtatott vendég barátival szétnézni. Egyszer csak a sokadalomban melléjük koczog nyikorgós, kopott taligájával az „énekes koldus”. (Ez is egy eltűnt species, már csak meseszóbból ismerjük.)

És rákezdte istentelenül reszelős, nyujtott hangon gajdolni:

„Szent Mihály nap után
 Akármerrül fuj a szél;
 Hided a' . . .
 A Patay gulyásának
 Ninesen szüre: fázik a' . . .!”

Nem kívánom, hogy a rémséges határozást elképzeljék, ami erre támadt . . .

Patay nem szólt semmit, hajtatott a szürszabó-sátrához, vett szüret. Hanem azt már mondanom is felesleges, hogy a kiénekeltségért sem maradt adós, olyan

előfordult, hogy az összeíró küldöttségek nem működtek teljes számban. Most a belügyminiszter szigorúan meghagyta, hogy az országgyűlési képviselőválasztók összeírását a törvényesen megalakított háromtagú küldöttségnek kell foganatosítania, az összeírásnál mind a három tagnak jelen kell lennie és a központi választmányhoz küldendő összeírást alá kell írnia.

Fel a Ludovikába!

— Ajánlva a magyar ifjuság figyelmébe. —

Debreczen, május 21.

Régóta hangzik már a keserű panasz, hogy a magyar ifjuság idegenkedik a hadi pályától s hogy inkább bolyong olesó eredmények lidérczfénye után, inkább tolul seeregéstől olyan pályákra, hol alárendelt állásért kell könyörögnie, magának és családjának később nyomorognia kell, hogysem a hadi pályát választaná, mely a legegyszerűsebben s leggyorsabban célhoz segít, a legfényesebb ma is s a legtöbb dicsőséget nyújthatja. Mig más nemzet előkelő fiatal-sága ott szolgál az ő hadseregében, a mi fiatal-ságunk a katonai pályától teljesen idegen. Mig van ma is hadsereg, hol bizonyos osztályokat kizárnak a tiszti rendfokozatból s csak nemeseikkel töltik be, — addig nálunk nemzetünk java az őcsaládok, a hősök ivadékaiknak sarjadékai, a nemzet értelmisége zömének ifjai a katonai pályától irtóznak s a műveltebb ifjuság másképp megélni nem tudván, seeregéstől tolul csekély hivatalok felé, pedig a hadi pályán ezekre menő tisztség készen áll a pályázónak s mindenesetre biztosabb kenyeret és állást ad, mint az időnkint választás alá eső állások és ad legalább is annyit a megélhetésre, mint egy irodai, vasuti, postai másodrendű szolgálat, mely felé most annyira tolul a reményteljes magyar ifjuság.

Elvitázhatlan tény, mert a statisztika bizonyítja, hogy a mig a hivatalnoki állásokért a magyar ifjak 53 százaléka pályázik,

addig a katonai pályát csak minden 50-edik választja.

Ezért van azután, hogy a magyar nemzet, mely a monarchia közös és kölcsönös védelmének szervehez, a közös hadsereg fentartásához évenként 42% véradóval járul, a hadsereg vezető elemei között csak alig 10%-kal van képviselve.

Valóban szomorú dolog, hogy nemzetünk, mely geniusának megfelelő hadserevezetettel, hadakozással és harci erényekkel tartotta fenn magát annyi évszázadon át, a hon védelmének kötelességét elhanyagolja akkor, mikor a vén Európának nagyhatalmai világrengető események bekövetkeztét várván, körülötte talpig fegyverben állanak.

Az általános védelmi kötelezettség behozatala óta is immár egy emberöltő telt el, újabb nemzedék nőtt a régi helyén s az intézmény a nemzet szívében gyökeret még nem verhetett; a magyar elem a hadsereg vezérletében még mindig nem foglalta el azt a teret, mely őt a véradó arányában megilleti. Pedig a mostani viszonyok között a hadi pályától való idegenkedés egyértelmű az öngyilkossággal.

Jóllehet a törvényhozás bölcsesége felismerte a helyzetet s az általános védelmi kötelezettség törvénybe ígatasával, valamint a katonai nevelő és képzőintézetek felállításával módot nyújtott arra, hogy fegyveres erőnk szám és erő tekintetében a nagyhatalmak haderejével szemben helyét megállhassa; de fájdalom, a nemzet zöme, élén a főrangokkal, a védelem kötelességét át nem érzi s a helyett, hogy egymással karöltve a nagy elv megvalósításához tettel, eszközzel hozzájárulnának, azt előbbre segítenék: nem gyámolítják, sőt mi több, iránta érdeklődést sem tanusítanak.

Ha valóban az volt az ok, mivel a katonai pályától való idegenkedést eddig mentegették: hogy a magyar ifjuság azért kerüli a katonai pályát, mert rálépve, nemzetiségét kell feláldoznia, az 1897. évi XXIII. törvényezikk megszüntette ezt is, mert a

honvéd nevelő- és képző-intézetek megalapításával megadta a módot arra, hogy a katonai pályára készülő ifjuság magyar intézetekben sajátíthassa el a hadi tudományokat s mint kifejlett önálló férfiú, lépjen a hadsereg kötelékébe.

Mi tartja tehát mégis vissza az ifjuságot a katonai pályától ma, mikor a létért való küzdelem minden pályán még ma is nehéz, sőt egyre nehezebbé válik, a katonai pályán ellenben a fizetésemelés tűrhető állapotot biztosít.

Immár magyar nevelőintézetek tárt kapui várják az ifjuságot, hogy jórészt ingyen neveljék az előkelő tiszti pályára, hol maga erejéből magasra emelkedhetik s mégis évről-évre fájdalommal tapasztaljuk a megdöbbentő tény, hogy a Ludovika Akadémia növendékeinek számát betölteni nem képes.

Kétszer írt már a honvédelmi miniszter a Ludovika Akadémiára pályázatot, két iskolaévben kellett volna már 50—50 ifjut felvenni az intézet kebelébe: fájdalom, az eredmény a várakozást egyszer sem elégitette ki. A törvényhozás nemes szándéka tehát, hogy magyar nemzeti intézményekben nevelt tisztekkel foglaltassa el a hadsereg vezérletében ama teret, mely a nemzetet a véradó arányában megilleti: hajtörést szenvedett.

Annak oka, hogy a nemzet ifjusága a hadi pályát még most sem keresi, nem lehet más, mint vagy kihalt a nemzet geniusából harci erények kultusza s a magyar, melyet annyi istenadta tulajdonság tett a hadi pályára kiválóan alkalmassá, ősi erényeiben megfogyatkozva, a züllés lejtőjére jutott, vagy hogy nem lévén még az ifjuság kellőképpen tájékozotva az új honvéd nevelő-intézetek s különösen a Ludovika Akadémiának a bécsujhelyi akadémiával immár azonos szervezetéről, azokat nem ismeri s így nem is keresheti.

Az elsőt tagadván, az utóbbit kell el-gadnunk.

A Budapesten alapított M. kir. honvéd

huszonötöt veretett a gulyásra, gyönyörűség volt — nézni.

II. A karczagiak legelője.

Levelet küldtek a karczagiak egy debreczeni theologushoz, felhívták, menjen hozzájuk papnak.

Persze felsorolták a dotációt is. Ebben volt aztán többet közt egy ominosus mondat: „ingyen legelőföld, kizárólag saját használatra”.

III. Legatus meg a mustár.

Nem látott még mustárt a legatus. Az ünnepi ebéden kezébe adják a mustáros üveget. Nem tudta, mit kezdjen vele. De azt se akarta, hogy tudatlannak tartsák. Löttyentett hát a poharába, vörös bort töltött rá. A házikisasszony rémülten kérdi tőle:

— Mit akar?

De a diák gondolta: ha belekezdtem, folytatom! Azt feleli tehát:

— Én, kérem, így szeretem, — azzal fölhaltja.

De még évek multán is csikorgatta a fogát, ha mustárt emlegettek.

IV. A vaniliás-liqueur.

Ez is vele történt. Ebéd után társasjátékot játszottak. Valami virágnevet kellett választani mindenkinek. A papkisasszonyok persze várták: mit választ a legatus?

Ő pedig szólt:

— Hadd legyen én kérem: „vaniliás-liqueur.”

V. A Bécs-járó.

1875-ben történt, a bécsi világkiállítás idején.

Valami szegény eszmadia-legény eszébe vette, hogy elmegy Bécsbe, a kiállítási csodákat megnézni gyalog. Nekiindult. Három hétig kutyagolt, mig elért Bécs alá. Nagy volt az öröme a jámbornak, de még nagyobb az elkeseredése, mikor Bécs előtt elesipték, nem lévén pedig semminemű igazoló-írása, stante pede visszatolonczolták. Három hétig gyalogolt és még be se kukkanthattott Bécsbe.

Itthon aztán elesufolták Bécsjáró-nak.

VI. Mi a hévmérő?

Igy határozta meg egy vidéki kisvárosi iskolából bekerült diák: „A hévmérő kívül-belül üres üveghenger, a melyeknek a vége be van espanyolviaszkozva”. (T. i. a mit ő otthon látott, el volt törve, kiömlött a higánya, befoltották spanyolviaszokkal. Tehát alkalmas volt iskolai szemléltetési czélokra.)

VII. Természeti csoda.

Fizikai mutatványok órája volt. A fénytant tanulták épen. Azt akarta bemutatni a tanár, hogy a sötét szobába kis nyíláson beeső sugár a kívül eső tárgyak fordított képét rajzolja az eléje kifeszített vászonra.

Hogy érdekesebb legyen a dolog, kiküldött egy diákot, hogy álljon az udvaron az ablakkal szemközt, tartsa magasra a két karját.

A diák kiment. Berakják az ablaktáblákat, kifeszítik az ernyőt. Hát csakugyan

ott a fiú, magasra emelt karokkal — csak-hogy — nem megfordítva!

A tanár meghökkenve nézi. Mi a pokol?! Valami természeti csoda?!

De hirtelen eszébe ötlük valami. Gyorsan fölnyitja az ablaktáblát, kinéz.

Hát ott áll a diák, mint a czövek csak-hogy — tótágast!

Ilyenek a természeti csodák.

VIII. Trója égése.

Egy másik tanár igen kedvelte a ciztatumokat. Történt, hogy szomszédjában tűz támadt.

Jöttek a diáktüzoltók nagy csörtetéssel, árkon-bokron, kerítéseken át torony irányában.

A nagybotosok remekeltek. A házhoz épített ólat úgy szétverték pillanat alatt, mintha ott se lett volna. Levették a nádas házfedelet is. A láng azonban átharapódzott a tanár ur udvarára is. Épen közelben volt az a bizonyos kis deszka-épület, a mit mai időben, daczára szükséges voltának, a semminél is kevesebbnek tartunk, mert nem is egy, de 00-al jelöljük.

Hát ez tüzet fogott.

A tanár ur kifut az udvarra, a diákokhoz és szónokol imígyen: „Fiaim! Már Trója lángban áll! Ilion falaiban elharapózott a rettenetes láng . . . !”

Támadt erre olyan harsány kaczagás, hogy még a kárvallott szomszéd is oldalnyilalást kapott miatta.

“ * * *

Majd máskor többet, jobbat.

Ludovika Akadémia jelen szervezetében első-rangu katonai nevelő- és képző-intézet, mely keblébe évenként ötven 17—20 éves olyan ifjút fogad, ki a középiskola nyolczadik osztályát elvégezte s az intézetben a felvételi vizsgát megállotta.

A rendszeresített helyek legnagyobb része ingyenes. Valamennyi növendék belakó, kiket az Akadémia, tekintet nélkül arra, vajjon ingyenes vagy fizetéses helyet töltenek-e be, egyenlő ellátásban részesít.

A katonai nevelés három évig tart, melyből a növendék kívánságához képest a honvédség vagy közös hadsereghez a hadügyi rendfokozatban léphet be, még pedig, miután az intézet egy a gyalogsági, mint a lovassági szolgálatra egyformán kiképezte: akár egyik, akár a másik fegyvernemhez.

Az akadémia tehát három év alatt fényes pályára ingyen segíti az ifjút, a kinek aztán 20—21 éves korában évente 2400—2600 korona a jövedelme. Mivel pedig megvetette az intézet nála azt az alapot is, mely a tisztet a hadi-iskola eredményes hallgatására képesíti, nyitva áll előtte az ut a vezérkarba s ezzel a legmagasabb rendfokozathoz.

Ha már most azt tekintjük, hogy más pályán csak 25—28 éves korában, sok anyagi áldozat árán, csekély kezdő fizetéssel juthat kevésbé fényes állásba az ifju, s hogyha katonának való, a hadi szolgálat kötelezettsége alól meg nem szabadul, ez pedig nemcsak hogy a választotta pálya elérésében akadályozza, de anyagi áldozatot is követel tőle, továbbá, hogy a szolgálati kötelezettség hosszú tartama miatt esetleg még 40 éves korában is fegyvert kell fognia s ott hagyva állást, vagyont, családot, háboruba vonulnia: épen nem érhető tehát, hogy a katonai pályát oly kevesen választják élethivatásul.

Vajjon oly nagy súlylyal nehezedik-e az összehasonlító mérték serpenyőjébe a kényelem-szeretet, hogy teljesen lenyomja a kötelességek súlyát?

Dóczy Gedeon jubileuma.

Debreczen, május 21.

Negyven esztendő pihenést nem ismerő munkája, annyi sok szép asszonyok, leányok hetek, sőt hónapok óta tartó izgalmas sürgése, forgása, kapacitálása, requirálása kellett ahhoz, hogy az „őreg Dóczy bácsi” méltóképen ünnepeltesse.

Az egész ünnepélyen, annak minden részletén meglátszott, hogy nők kezébe volt letéve a fővezetés. Ezért kellett oly szépen sikerülnie. Örvendünk ezen: az ünnepeltért; s jólesik megköszönnünk az ünnepséget: Debreczen művelt hölgyeinek, — a volt tanítványoknak.

S ha hozzájuk számítjuk a felsőbb leányiskolát fentartó református egyház presbyteriumát, az igazgató tanácsot s annak különösen elnökét, továbbá a felsőbb leányiskola s a vele kapcsolatos elemi iskolák tanári és tanítói testületét: minden olyan tényezőt látunk, kik az ünnepélynek — mondhatnánk anyagi és erkölcsi sikerét egyaránt biztosították, már az első pillanattól.

Az ünnepség a felsőbb leányiskola disztermében folyt le. Erről tudósítunk a következőkben számol be:

Tegnap 1/211 órakor Kiss Albert lelkész, mint az igazgatótanács elnöke, a ter-

met zsufolásig megtöltő művelt, előkelő közönség jelenlétében nyitja meg a gyűlést, melynek, mint mondá, „egyetlen tárgya az, hogy Dóczy Gedeon felsőbb leányiskolai igazgatónak 40 éven, közelebbről a debreczeni egyház nőnevelése körül 25 éven át kifejtett buzgalmaért, az elért eredményekért, a nőnevelés e fáradhatatlan előharcosának köszönetet mondjon.

Ekképen jelezvén a gyűlés egyetlen és fő tárgyát, üdvözli főtiszt, Kiss Áron ev. ref. püspököt, — gróf Degenfeld József főispán s egyházkerületi főgondnokot, — a vallás és közokt. miniszter képviselőjében megjelent Berecz Antal főigazgatót. Dóczy Imre egyházkerületi felügyelőt, Simonffy Imre kir. tan. polgármestert s a városi küldöttség, továbbá a presbyterium, tanári- és tanítói testület tagjait s a gyűlést megnyitja. Ugyanakkor K. Tóth Kálmán vezetése mellett: Kalocsa Róza, Koós Otília, Dóczy Imre és Lengyel Imrét küldöttségi tagokul felkérvén, az ünnepelt megérkezéig a gyűlést felfüggeszti.

Mig a küldöttség oda járt, a feszült várakozás és vágyakozás hangján suttognak s kis békék és a nagy békék: „hozzák Dóczy bácsit... Hogy hozzák? Kocsin hozzák?”

Nemsokára Koós Otília karján megjelent az ünnepelt s a mint tisztos alakja, patriarkalis feje feltűnt, óriási éljenzésben tört ki a jó Dóczy bácsit szerető lelkes ünnepi sereg.

Nagy Gyula, az intézet vallástanára állt most elő s minden jelenlévő élvezetere s mondhatnánk gyönyörűségére mondott a tantestület nevében igen szép beszédet, melyben, mint egyszerű, puritán, feltűnés nélkül, kimeríthetetlennek látszó, pihenést nem ismerő munkást üdvözli, életének e nevezetes fordulónapján, kit 40 év óta munkában látott a kora hajnal s a lenyugvó nap is ott találta. — Összehasonlítva jellemét, vallásos érzületét a bibliai Gedeonéval, „kivel az Ur vala”, üdvözli a „kedves, jó Dóczy bácsit”.

Nyomban Karácsony Otília, az intézet tantestülete nevében, meleg szavakkal nyujtva át a tantestület megemlékezésének szép jelét mutató, egy pár ezüst, karos gyertyatartót.

Utána a kis Májerszky Elluska, első elemi iskolás növendék kedves, értelmes verses üdvözlés közt nyujtja azt a szép nagy virágbokrotát, alig-alig bírván, e szavak kíséretében:

„Kelő reggel, csendes este,
Áldás szálljon életedre”.

Rickl Margit VI. o. növendék az összes osztályok nevében egy szépen himzett kis párnát, — melyben az intézet minden növendéke dolgozott ha legalább egy tüőtessel is — nyujtott át.

A szorosán vett házi ünnep ezzel befejeződve: K. Tóth Kálmán az igazgatótanács nevében üdvözli Dóczy Gedeont, mint okos szigorral párosult növelői igazgatót. Innen datálja azon ismert körülményt, hogy egyéniségének ugyszólván minden kis részét annyira rányomta ez intézetre, hogy ma már nem is hívják másképpen, hanem csak „Dóczy-intézet”. S üdvözlét azzal fejezi be, hogy mint a nap áldást szór a földre, legyen ő továbbra is éltető napja ez intézetnek.

Majd Kiss Áron püspök emelkedik szólásra. Mély csendben, megszokott közvetlenségével szólott:

Tek. Igazgató ur! Mi itt állunk a tisztántuli egyházkerület képviselőjében, itt állunk, hogy részt vegyünk ezen az örömnepélyen, én itt állok különösen, mint olyan, ki kezdettől fogva ismerem az ön életét. Ott voltam, mikor a tudományokat szivta magába, tudom, mikor mint köztanító művelte az ifjúságot, tudom nevelő pályáját. Akkor lettem én esperes, mikor ön Miskolcra igazgatóvá lett. 15 hosszú évig működött ott s 15 év után ide lett meghíva, ide, ebbe az ősi városba, a hol a református egyház virágzott és virágzik most is Isten kegyelmességéből. Itt lett ön az akkor kicsiny serdülő intézetnek keveseivel együtt gondozója. Érezte a keserűséget, de a keserűség elmúlt, szebb napok

jutottak, lettek társai: épen a női nemből, kikkel együtt folytatja most is az igazgatói hivatalt, a tanítói hivatalt. Itt van az igazgató-tanítónő is, ki együtt működött vele. Láttuk azon 25 esztendő óta, mióta mint esperes én is s 8 év óta mint püspök itt működtem.

Adja az Isten, hogy munkája továbbra is sikeres legyen; ezt kívánja az egyház, az egyházzal együtt éy is, ezt azoknak a nevében, kik ezen írást kezembe adták. Fogadja e csekélységet szívesen s éltesse az isten családjával együtt sokáig.

A püspök által felmutatott okmányt Somogyi Pál tanár, egyháztanácsi főjegyző olvasta fel.

Ebben az okmányban az egyháztanács azon korábbi határozata foglaltatik, mely szerint: Dóczy Gedeonnak, a debreczeni ev. ref. leánynevelés terén eltöltött 25 évi működése, fáradhatatlan buzgalmaért stb. köszönetet mond az egyháztanács s elismerésének kifejezésül, soron kívül, a jelenben élvezett egy korpótlék helyett öt korpótléket (évi 500 frtnak felel meg) biztosít, folyó évi július 1-től számítva, az egyház tőkepénztárából. S mind az elismerést, mind az anyagi jutalmat „egyhangulag és készséggel adja meg”.

Az éljenzés lecsillapultával Berecz Antal budapesti főigazgató áll szólásra a vallás- és közoktatásügyi miniszter képviselőjében. S miután ilyen alapon üdvözli, átnyujtja a miniszter sajátkezű levelét.

Az üdvözlő beszéd a következő volt:

„Mélyen t. elnök ur, mélyen t. Közönség! Az ünnepi szónokok sorába én is helyt akarok foglalni. Teszem ezt nem azért, hogy ünnepi szónoklatot tartsak, hanem, hogy egy kellemetes megbízásnak eleget tegyek. Mindarról, melyek itt Dóczy Gedeon díszétére el lettek mondva, a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak is tudomása van. A vallás- és közoktatásügyi miniszter ur nagyon szívesen és készséggel ismeri el Dóczy Gedeon kiváló tanférui érdemeit és ennek jeléül egy külön kéziratban hozzá intézve fejezi ki üdvözlétét és elismerését. A midőn ezen iratot a t. ünnepeltnek ezenel átnyujtom, engedje meg a mélyen tisztelt közönség, hogy a magam részéről ehhez hozzácsatoljam üdvözlétemet és szerencsekívánataimat.

Abban a 25 évi munkásságban, amely hazánkban a felsőbb leányiskolák megalakítása és szervezése körül már lefolyt, csekélységemet nem kis mértékben támogatta a t. ünnepelt. Ő itt, Magyarország cenzurájában olyan leánynevelő-intézet élén állott, amely első sorban volt alkalmas arra, hogy egy rendes felső leányiskolává fejlődjék. Ő nem késett, hogy ezen intézetet azzá tegye, amilyennek azt ma látjuk. Igen is ő szerencses volt ezen intézet szervezésében, annak fejlesztésében és ime, ma örömmel láthatja annak virágzását. És bizonyos, hogy jobbat és szebbet nem kívánhatnánk neki, mint azt, hogy a mily szerencses volt ezen intézet szervezésében és itt a hazának és egyháznak derék honleányokat nevelni, adja a gondviselés, hogy jövőben munkakedvében meg nem törve, hasonló buzgósággal és erőteljesen működjen, neveljen még több olyan derék honleányt, kik szeretettel, tisztelettel úgy vegyék majd még később is körül, mint a hogy körülveszik mostan szeretett tanítványai. Isten éltesse!”

Ezután Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester, egyházi főgondnok, a város és egyház képviselőjében következő szavakkal üdvözölte a jubiléumot:

Igen t. Igazgató-tanár ur!

Ezen ritka szép ünnepély alkalmából, a mely tisztelői által azért rendeztetett, hogy a népnevelés terén 40, ezen felsőbb leányiskolánál pedig 25 év óta történt szolgálata jutalma és eltagadhatatlanul szerzett érdemeiért, különösen a ref. egyház tagjai, annak apraja-nagyja üdvözlétét, elismerését, szerencse kívánatait fejezze ki.

Ezen ünnepély alkalmával fogadja tőlem is, mint polgármestertől, mint ref. főgondnoktól

a presbiterium nevében is tolmácsolt őszinte üdvözlőmet, érdemei elismerésének, nagyra-becsülésének kifejezését. A jó Isten, a kinek félelmére, imádságra tanította tanítványait, testi, lelki jó erőben sokáig, de sokáig tartsa meg!

Bészler Károlyné urnő, a volt tanítványok nevében szól, kedvesen, egyszerű, nemes közvetlenséggel, szívből, mint csak egy nő tudhat, mint egy hálás tanítványhoz méltó.

„Előtted állunk mi is, — kezdte beszédét — kik egykor lábaidnál ültünk. Eljöttünk és szívből örömmel jöttünk el, hogy mi is, egykori tanítványaid, csatlakozzunk azokhoz, kik negyven évi tanári működésed alkalmából üdvözölnek. Elhozott a tanítványi hála, melyről oly szépen mondja a költő:

„Nagy, mély folyam a tanítványi hála.
Múló napok be tudnák-e temetni?
Nem! Mesterünk! Az évek elmehetnek,
Idő nem árt a hű emlékezetnek.“

Fogadd el hát a mi üdvözlőnk is, midőn kívánjuk, hogy az isteni gondviselés még sokáig tartson meg téged teljes testi és lelki erőben, hazánknak, egyházunknak, családodnak s a magyar nőnevelésnek javára. Fogadd el ez alapító levelet, melyben irántad érzett hálánknak kívántunk némi kifejezést adni s amelyben részint mi, volt tanítványaid, részint volt tanítványaidnak szülei, intézkedtünk az általunk indított gyűjtés eredményének miként leendő felhasználásáról.

Tartson meg téged a jó Isten mindnyájunk öröme, még igen sokáig!“

Majd átnyújtja a gyűjtés eredményét mutató alapító levelet, melyet Somogyi Pál főjegyző olvast fel a következőkben:

Alapító levél

Kétezernyolekszázötvenöt koronáról, mely összeg, mint alapítvány, a debreczeni ev. ref. felsőbb leányiskola, tanítónőképző s az ezzel kapcsolatos elemi iskolák részére tétetik.

A fenti összeg: „Dóczy Gedeon alapítvány“ czim alatt, a debreczeni ev. ref. egyház kezelése alá adatik.

A tőke kamatja évenként a Dóczy Gedeonnak ez intézetbe járó, egyenes ágon eső, ref., vagy ág. ev. vallású leszármazottjainak adatik.

Egyenes leszármazottak nem létében: két legjobban tanuló, jó magaviseletű növendéknek. Ez esetben a kamatok odaítélési joga a tanári és tanítói testületet illeti. Az alapítvány 1901-ben lép életbe.

Ha esetleg, a beláthatatlan időben, az ev. ref. felsőbb leánynevelő intézet, mint ilyen megszűnnék, a tőke teljes összege a debreczeni 3-ik egyetem céljaira fordítva. Dóczy Gedeon alapítvány czimen fog kezelteni.

Az alapító levél 1—1 példány a egyházi, egyházkerületi és iskolai irattárba elhelyeztetik.

Majd Wolafka Nándor helybeli r. k. plébános szólal fel, „mint igénytelen lelki pásztora egy még igénytelenebb egyháznak“ s üdvözlő Dóczy Gedeont, mint kartársát.

Utána Dóczy Imre, középiskolai felügyelő, a debreczeni tanári kör nevében, mint olyan férfit köszönti, ki a nemzeti nőnevelés oltárának tüzen égette s égeti lelke javát. Kívánja, hogy neveljen anyákat továbbra, kik szülnek Grachusokat és anyákat, kik a Coriolánok elé álljanak.

Egyik élvezetből a másikba esett a hallgatóság. Dóczy Imre után Kovács Lajos igazgató-tanár üdvözölte Dóczy Gedeont a főiskolai összes tanárok nevében.

Beszédében rámutat arra az ideákra, melyek a Dóczy Gedeon tervezetéseként réges-régen a Sárospataki Lapokban jelentek meg. Majd rámutat a tervezet kevés igényű óhajtsaival szemben, a nőnevelés e már fényes hajlékára s lehetetlennek tartja, hogy édes érzés ne hassa át az ünnepelt egész valóját.

Orosz István tanítónőképző intézeti tanár, az iparos iskola tanári kara nevében üdvözlő, s nem minden humortól ment komoly beszédjében kimutatja, „hogy évenként ott is 1200—1300 inast szelidit“.

Dávid Sándor a helybeli ref. tanítók nevében,

Tóth Kálmán az ipartestület nevében úgy tünteti fel, a valóságnak teljesen megfelelően, mint egyetlen kapesot az iparosok között, különösen abban az időben, midőn az ipartestület megalakítása előtt, iparosaink, mint oldott kékék, az iparostanonez-iskolában láthatták a közös kapesot.

Hosszantartó lelkes éljenzés közben állott fel az ünnepelt s a következő szép beszédben köszönte meg ünnepeltetését:

„Mély hódolattal borulok le azon közönség előtt, amely engem azon alkalomból, mert a gondviselés megengedte, hogy 40 évet töltsek a tanítói pályán, e meg nem érdemelt elismerés és megtiszteltetésben részesít. Abból a 40 éves tanítói pályából e hazának legerősebb ref. egyházába hozott engem a gondviselés, 25 évet töltöttem itt el immár a leánynevelés édes, de kényes hazájában. Az elismerések ezen minden képzületet meghaladó nyilatkozatának napján nem én ülök ünnepet, ünnepet ül az a magasatos ügy, amelynek engem a gondviselés 25 éven át munkásává tett: az oktatás- és nevelésügy, a magasabb leánynevelés. A mai nap örömmünnepe Debreczen város intelligens társadalmának, különösen pedig ünnepe ez a nap a debreczeni ev. ref. egyháznak, a tek. tanácsnak, a főtisztelt és méltóságos egyházkerületnek. És méltán ünnepe, mert a debreczeni evangélium szerint reformált egyház ez előtt mintegy félszázaddal egyik azon kevesek közül való, amely egyház a leánynevelés magasabb fokát is gondozásba fogadta. Magasabb foku nevelési oktatást, amely nem elégedhetik meg azzal, hogy a legkisebb koru társadalomnak, a családnak neveljen jó anyákat, hanem oda törekszik, hogy jellemet átértsék, ékességet szerezzenek, érette lelkesedjenek, másokat lelkesítsenek, majd a társadalom élére emelkedve, ezen eszméknek gyakorlati értéket biztosítsanak. Az ilyen közművelődés feladata a társadalom úgy egyházi, mint világi köreinek. A debreczeni közönség az ő józan felfogásáról országszerte ismeretes; ezen közönség, vezetve a városi tek. tanács által, annak élén, a mióta én itt az egyháznak szolgálja vagyok, Ónagysága Simonffy Imre kir. tan. polgármester ural igyekeztek lelkesíteni a nemzeti nevelő oktatás érdekében a társadalmat.

De majd felemelkedtek a főtiszt. és mélt. egyházkerület emberei, azok között főtiszt. és mélt. Kiss Áron püspök, mélt. gr. Degenfeld József főgondnok; hogy épen főtiszt. püspök őméltósága szavait idézzem: szívesen meghallgatom, hogy ennek az egyházkerületnek nemes fia, hanem leányai is vannak, épen olyan kedves gondja legyen ez egyházkerületnek a leánynevelés, mint a mió a fiúnevelés. És ime, a debreczeni ev. ref. egyház, Debreczen sz. kir. város közönségének nemes áldozatkészsége, a főtiszt. egyházkerületnek évről-évre nyilatkozó pártfogása oda emeltek ezen kezdetben igazán egyszerű, de célra mindig magasatos intézetét, hogy ma, midőn a képezdének még csak egy osztálya áll fenn, 15 tagja ez intézetnek foglalkozik áldást terjesztőleg a nevelőoktatás irányában. És én azt hiszem, hogy méltán ül ünnepet ma Debreczen sz. kir. város intelligens társadalma, városi tanácsa, egyháza és a főtisztelt mélt. egyházkerület.

Gondoltam, jól esett biztatni magam azzal a hittel, hogy a mikor a mi iskolánk ünnepel, egyszersmind a kormányynak általunk annyira tisztelt miniszteri biztos színtén szerencséseltetni fog. De nem voltam elkészülve arra, hogy az én szerény kiskörű munkásságom, a magas kormány egyik nagy emberének, nagymélt. Wlassics Gyula vall. és közokt. miniszter urnak a figyelmét felköltse. Szerény volt a munkám, s hogy oda mégis eljutott, ezt épen a miniszteri biztos ur őnagyságának köszönhetem, a ki első megjelenése óta intézetünk iránt mindnyájunkat boldogító jóindulatot tanusított.“

Beszédének további folyamán egyenként köszöni meg a meghívott testületeknek kép-

viselői részéről elhangzott üdvözlő beszédek s végre beszédét így fejezi be:

„Nehéz szavakat kell mondanom, mikor ezeket megköszönni akarom, nehéz annyival is inkább, mert még csak azt ígérhetem hajlott korom miatt, hogy hivatásomból kifolyólag kötelességemet ezután is nagy szorgalommal fogom teljesíteni. Magamat a főtisztelt és méltóságos egyházkerület, a tekintetes városi tanács, a közönségnek ajánlva, kívánom velük együtt, szívből kívánom, hogy e tan. nevelésügy felett örökdjék továbbra is az isteni gondviselés, hogy ez álljon, virágozzék, fejlődjék örökké az idők folyamán“.

A beszédet szünni nem akaró lelkes éljenzés követte.

Végül az igazgató tanács ülésének bevégezése után a növendékek összkara zengi el a Szózatot s a közönség mindenekkel meglegedve távozott a nőnevelés e szent hajlékából az Angol-Királynő termébe, hol 120 terítékű bankett volt az ünnepelt tiszteletére.

Erre 7 órakor hangversenynyel összekötött szini előadást rendeztek az intézet dísztermében alakított csinos színpadon a növendékek a következő mosorral:

1. Fortuner E. Májusi dal. Zongorakiséret mellett énekelte az Énekkar.

Schumann. Zigeunerleben. Zongorán 8 kézre előadták: Kálmán Margit, Polgár Margit, Szöcs Camilla IV., Krajcsovits Iona V. o. növ.

3. A bali ruha. Színmű egy felvonásban.

Személyek:

A mama Osváth Eszter III. év. kép. növ. Mariska) Peck Iona)
Czilike) leányai Krajcsovits Iona) V. o. növ.
A dada Asztalos Eszter)
Zzuzsanna assz. Klajnik Juliska)

4. Bánk bán-ból, Erkelől. Czimbalmos előadta Kovács Gizella IV. o. növ.

6. Arany János, A dalnok buja. Szavaltá Zalay Emma k. a.

6. Chován Kálmán, Magyar Tánccok. Zongorán 4 kézre előadták Adler Veronka VI. és Budaházy Gizella III. éves kép. növ.

7. Népdalegyveleg. Előadta az Énekkar.

8. Részlet Szigligeti „Fenn az ernyő nincsen kas“ cz. vigjátékából.

Személyek:

Donátfiné Szűcs Anna III. év. kép. növ. Gizella) Riekl Margit VI. o. növ.
Etelka) leányai Milotai Erzsébet III. é. kép. n.

Székely Honi Emlékeim. Magyar ábránd. Zongorán előadta Bugyi Irma III. év. kép. növ.

10. Előképek:

a) A mese.

b) „Jön a kisasszony!“

A szereplő személyek mind megannyi igen kedves jelenség voltak, Dícséret illeti őket szorgalmukért s ügyességükért s elismerés a tantestületet a betanítással és rendezéssel járó sok fáradozásért.

A kiért tették: jól tették. Mindnyájunk hálájára érdemesítették magukat. (*)

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

Audiencia.

Budapest, május 21. Ő felsége Körber osztrák miniszterelnököt és Hegedűs Sándor-nét az általános kihallgatások során fogadta.

A delegációk ülése.

Budapest, május 21. A delegációk tengerészeti bizottságában Teleky Sándor előadó hosszan ismertette a költségvetést, elmondva, hogy a delegátusok hazafiai kötelességet teljesítenek a költségvetés elfogadásával. Erre Thoroczkay Vilmos gróf kijelenti, hogy a költségvetés, megszavazása vagy megta-

gadása nem involválja a hazafiságot, mert az is jó hazafi, aki nem fogadja el azt. A költségvetést, mint olyat, mely évről-évre súlyosabb terheket ró az országra, sokalja és nem fogadja el. *Rosenberg* Gyula általánosságban elfogadja a költségvetést, de az új hadihajókra szánt 16 millió póthitelt nem szavazza meg. *Latinovics* Pál kéri a hadügyminisztert, hogy a tengerészetnél magyar ifjak is szolgáljanak, sürgetvén egyben a fiumei tengerészeti előkészítő iskola felállítását.

Lajos Viktor herceg Budapesten.

Budapest, május 21. *Lajos Viktor* herceg ma délben Budapestre érkezett. A herceg hosszabb ideig marad a fővárosban.

Az angolok győzelme.

Budapest, május 21. Londonban nagy szenzációt keltett ama hír, hogy az angolok Mafeking körül az egész bur haderőt ágyuikkal együtt elfogták. A telegramm angol forrásból ered és így van némi okunk kételkedni a hír igaz volta felett.

Táncz közben meghalt legény.

Hajdu-Szoboszló, május 21. *Kelemen* Sándor h.-szoboszlói legény vasárnap a városi nagyerdőben a függetlenségi olvasóköri majálisán oly annyira járta a csárdást, hogy az erős tánczban szívszélhűdést kapott és a tánczoló sokasága között rögtön meghalt. Holnap temetik.

Gázömlés a tengeren.

Budapest, május 21. Triesztből távirják, hogy midőn a *Lloyd* gőzös az ottani kikötőbe befutott, az egyik szalonban *Bonfigli* püspököt és vikáriusát, *Isaár* Józsefet halva találták. A szerencsétlenséget gázömlés okozta. Bár a hajó és a kikötő orvosai mindent elkövettek megmentésükre, ez nem sikerült. A parton tengernyi nép gyűlt össze a szerencsétlenség hírére. A két halottat nagy részvét mellett vitték el a hajóról.

Gyilkos kofa.

Budapest, május 21. Fante Józsefné kofa ma délben bosszúból rálőtt egy Magyar Erzsébet nevű leányra nyílt utcán. A leány halálosan megsebesült. A gyilkos asz szonyt elfogták.

A burok békét kérnek.

Budapest, május 21. Londonból érkező távirati jelentés szerint *Krüger* elnök Salisburynak békeajánlatokat tett. Anglia még nem felelt a szabadságért hősiiesen küzdő nép ajánlatára, de valószínű, hogy Anglia, megunva a diestelen háborút, igyekezni fog az ellentétek elsimításán és a béke megkötésén.

HIREK.

— **A trónörökös házassága megczáfolva.** A tegnapi lapok hírt adtak arról, hogy a király beleegyezett *Ferencz Ferdinánd* főhercegnek *Chotek* Zsófia grófnővel

való házasságába s az legközelebb már meg is lesz fejedelmi pompa mellett. A Bud. Tud. — mint tudósítónk táviratozza — ma közleményt tesz közzé, a melyben azt mondja, fel van hatalmazva annak a kijelentésére, hogy a trónörökös házasságával kapcsolatosan forgalomba hozott hírek *teljesen alaptalan koholmányok.*

— **A debreczeni ref. főiskola igazgató-tanácsa** f. hó 18-án az egyházkerületi közgyűlés harmadik napján. *Kiss Áron* püspök és gróf *Degenfeld József* egyházkerületi főgondnok elnöklete alatt ülést tartott. Minthogy ugyanis a május 17. egyházkerületi gyűlés főiskolánk akadémiai tanárainak jelenlegi fizetését, az 1897. évi 183. sz. egyházkerületi végzésben foglalt korlátozás érintetlenül hagyása mellett, f. év július 1-től 300—300 koronával fölemelte, a főgymnasiumban és tanítóképzőben pedig a 3200 koronás fizetési fokozatot fölállította; egyfelől az utóbb említett két tanszak tanári létszámát a fokozatokba újból be kellett osztani, másfelől a gazdasági tanácshoz intézendő átiratban név szerint föl kellett sorolni mindazon főiskolai tanárokat, a kik a főntebb érintett kerületi végzések s a jelen osztályozás értelmében, javadalom emelkedésben fognak részesülni. Ez uttal az igazgatótanács két elvet tartott szemelött az osztályba sorozásnál, egyfelől a főiskola szolgálatában eltöltött éveket, másfelől azt, hogy két osztályt senki sem ugorhat. Ekként a szavazatoknak csaknem teljes egyértelműségével 3200 koronás fizetési osztályba: *Kovács Lajos*, *Somogyi Pál*, *Elek Lajos*, *Sinka Sándor*, *Karai Sándor*, *Orosz István*, *K. Kiss József*; az ekként megürült 2800 koronás helyekre pedig: *Nagy Elek*, *dr. Nagy Zsigmond*, *Bosznay István*, *S. Szabó József* és *Török Péter* tanárok soroztattak be. Végül az igazgató tanács *László Albert* könyvkereskedővel, a népiskolai tankönyvek új bizományosával kötendő szerződés szövegezésére *Márk Endrét*, *Kovács Lajost* és *Orosz Istvánt* küldötte ki, a kik a július elején tartandó ülésre mutatják be a szerződést.

— **A miniszter üdvözlő levele Dóczy Gedeonhoz.** *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter *Dóczy Gedeonhoz*, jubileuma alkalmából, üdvözlő levelet írt. Az üdvözlő levél szövege szerint a következő:

Tekintetes Igazgató ur!

Értésemre esett, hogy Igazgató ur négy évtizedet töltött a magyar nevelés szolgálatában. Örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy személyének s működése iránt, teljes elismeréssel adózzak s hogy nemcsak mint tanító, de mint író is nagy mértékben hozzájárult nemzeti nevelésünk s általános művelődésünkhöz! Fogadja szives üdvözlömetem.

Wlassics.

— **T-Polgár új plébánosa.** *Samassa* József egri érsek, az egri káptalan praesentálása alapján *Petrovics* Gyula orosi r. k. plébánost, h. alesperest T-Polgárra plébánossá és egyuttal a t-polgári kerület rendszertint alesperesévé és fősperesi helyettesé nevezte ki.

— **A miniszter döntése a közvilágítás ügyében.** Debreczen törvényhatósági bizottsági közgyűlése elhatározta, hogy a közvilágítás ügyét január elsejétől házi kezelésbe veszi át. Több bizottsági tag ezt a határozatot megfélebbezte a belügyminiszterhez. A belügyminiszter leirata ma érkezett meg, melyben tudatja a város közönségével, hogy a felebbezést elutasítja s a közgyűlés határozatát esekély módosítással helyben hagyja.

— **Megnyílt gyermekmenház.** A *Csapókert*-ben a város által létesített gyermekmenház megnyílt, erről a csapókerti lakosok azzal értesítetnek, hogy ezen most

megnyílt menházba a 3—6 éves gyermekek minden díjfizetés nélkül vétetnek fel. *Roncsik* Lajos tanácsnok, községi iskolaszéki II-od elnök.

— **A jövő ülészak esküdtel.** E hó 19-én sorsolták ki a legközelebbi június havi esküdtszéki tárgyalás esküdtel. A kisorsolásnál elnök volt *dr. Szűts Miklós*, bírák: *dr. Szeőke István* és *Kolbenhayer Kálmán*, jegyző: *Balogh Béla*. — Az ügyészség részéről *Simonffy Béla* dr. kir. ügyész, az ügyvédi kamara részéről *dr. Körösy Kálmán* jelent meg. Az urnába tett 360 esküdt neve közül a következők sorsoltattak ki:

Malatinszky Ferencz szűrszabó, *dr. Fejér Ferencz* ügyvéd, *dr. Mariska György* ügyvéd, *Gyarmati István* sertéskereskedő, *Kiss Bálint* sertéskereskedő, *Horváth István* magánzó, *Márkus Miksa* kereskedő, *Pusztay Sándor* ügyvéd, *Rácz Lajos* tanár, *dr. Reichard Manó* ügyvéd, *Nagy Bálint* szobafestő, *Lukács Ármán* kereskedő, *Kiss Mihály* gazdálkodó, *Lusztig Károly* kereskedő, *Mike Ferencz* gazdálkodó, *dr. Sárny Bertalan* ügyvéd, *Nasch József* kereskedő, *Szentessy János* mészáros, ifj. *Orosz István* magánzó, *Pongó Lajos* egyházi hivatalnok, *Szifz Aladár* kereskedő, *Tóth Béla* gyógyszerész, *Szép Gyula* mészáros, *Piros Béla* lakatos, *Káposztás János* társulati pénztárnok, *dr. Szűts Géza* ügyvéd, *Óri Mihály* gazdálkodó, *Nánássy Lajos* vaskereskedő, mint rendes esküdtel.

Ezenkívül még hat esküdt a sajtó-ügyekhez, hol 36 esküdt kell, ezek még az alábbiak, u. m.: *Nagy József* kovácsmester, *Nagy Sándor* ügyvéd, id. *Kéki Sándor* szappanos, *Irsay Miklós* pénztárnok, *Kecskeméti Lajos* tanár, *Tóth Kálmán* férfi szabó.

Ezenkívül a 100 pótesküdtel közül még tíz pótesküdtet sorsoltak ki, u. m.: *Félegyházi János* kereskedő, *Csurka János* magánzó, *Nagy Lajos* hentes, *dr. Popper Mór* ügyvéd, *Visky Sándor* kórházi gondnok, *Tőkés Gyula* pénztárnok, *Mihalovics István* gyógyszerész, *Kernács Gyula* magánzó, *Mácsay Sándor* tanár, *dr. Legányi Gyula* orvos.

— **A szatmári testvérgyilkosság.** A

szatmári esküdtszék holnap, kedden tartja meg a tárgyalást *Papp Béla* földbirtokos testvérgyilkossági ügyében. A párját ritkító büncselekmény iránt az egész országban általános érdeklődés mutatkozik. A fővárosi lapok majdnem kivétel nélkül külön tudósítókat küldöttek a tárgyalásra. Lapunk egyik munkatársát, *Lőw Józsefet* mi is kiküldöttük a tárgyalásra, ki annak részleteiről gyors, pontos és kimerítő tudósítást küld lapunknak.

— **A tiszántuli ev. ref. egyházkerületi népiskolai tanügyi bizottság** statisztikai albizottsága összeállította az egyházkerület 13 egyházmegyéjéből a táblás kimutatást az 1898/9. iskolai évről. Ennek főbb rovatait összehasonlította az 1888/9. iskolai év táblás kimutatás megfelelő rovataival. Ezen legközelebbi 10 év alatt a következő gyarapodásokat találta: 1. az ev. ref. lelkek száma — a szórványosan lakókat nem számítva — 87,796 tal, 2. a tanítók évi összes javadalmazása pénzértékben 166,535 frttal, 3. a 6—12 éves iskolakötelesek száma 13,380-nal, 4. a 6—12 éves iskolába járók száma 12,449 ezel, 5. a 12—13 éves iskolakötelesek száma 5526-tal, 6. a 12—13 éves iskolába járók száma 7201-gyel, 7. a confirmáltak száma 3061 gyel, 8. az iskolai épületek száma 30-czal, 9. a tantermek száma 81-gyel, 10. az iskolai könyvtárak értéke 5625 frttal, 11. az iskoláztatásra fordított évi kiadás összege 232,018 frttal gyarapodott. Ez adatokból mindenki meggyőződhetik a felől, hogy egyházkerületünk úgy a népiskolai oktatásra, mint a néptanítók javadalmazására kellő figyelmet fordít.

— **Érdekes statisztika.** A tisztviselők önszegélyző egyesületének igazgatósága egybeállította a múlt szini évadról a színházi jegyek forgalmi kimutatását. E szerint eladatott a szini idény alatt 101 drb páholy,

1197 drb elsőrendű, 564 drb másodrendű, 294 drb harmadrendű támlásszék és 82 drb emeleti zártzék, összesen 2238 drb jegy, amelynek ára fejében fizettetett a színigazgatónak 3881 korona 70 fillér, a tagok nyeresége pedig 1198 korona és 32 fillért tett ki, míg az egyesületnek az elárulás 95 korona és 58 fill. nyereséget hozott. Ezen egyetlen kimutatás is igazolja, hogy az egyesület mily számottevő szép hasznot szerz tagjainak.

— **Tánczestély.** A MÁV. altiszti kör saját könyvtára javára 1900. június hó 10-én, vasárnap, a nagyerdei Dobos-pavillon táncztermében zártkörű nyári tánczvigalmat rendez. — Belépti díj: személyenként 2 korona, családjegy (3 személyre) 4 korona. Kezdeté este 8 órakor. Jegyek este a pénztárnál válthatók. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Meghívó kívánatra előmutatandó.

x **Dr. Szász Adolf fogorvos jelenti, hogy lakásán (Kossuth-utca 9. sz., ott, a hol a fogorvosi rendelő helyisége is van) a Svéd tornát és massaget újra berendezte és a hó végén a cursust megkezdi. Jelentkezhetni nála d. o. 9-12, d. u. 3-5-ig.**

— **A debreczeni tisztviselők önszervező egyesülete** igazgatóságának tagjai június hó folyamán következő sorrendben teljesítik napi biztosi működésüket, u. m.: Junius 2-án Zimmermann Gyula; 5-én Konec Elek; 6-án Márk Endre; 11-én Marteny Lajos; 18-án Miskolczi Jenő és 25-én Oláh Imre. Az igazgatóság.

— **A népszámlálás előkészítése.** A Központi Statisztikai Hivatal megkezdte a folyó év végén megejtendő általános népszámlálás előkészületeit. Az előkészítés tervezete már ki van dolgozva és a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyását is megnyerte, ennek következtében a Statisztikai Hivatal hozzáfogott a népszámlálási felvétel részletes programjának megállapításához. E program alapelve az, hogy a mostani népszámlálás sokkal részletesebb legyen az eddigieknél s nevezetesen a foglalkozási statisztikát is alaposabban állapítsa meg. Minthogy a legkülönbözőbb egyéb szempontok is benne vannak a programban, ennek véglegesítése előtt valamennyi miniszteriumot véleményadásra kéri meg. Érdekes pontja a programnak, hogy a Központi Statisztikai Hivatal a népszámlálás alaposságának biztosítása végett az év végén valószínűleg tanfolyamokat fog tartani a végből, hogy a vidékre kiküldendő népszámlálási biztosok a felmerülő teendőkhöz való eljárásra, illetve a nehézségek elhárítására kitaníttassanak. A népszámlálást újra a közigazgatási hatóságok fogják ellátni.

x **Intő szót az összes szépekhez** A hölgyek legnagyobb része nem gondol arra, hogy a szépség gondos ápolást követel és igen gyakran használják toilletjükhöz a legolcsóbb és legrosszabb szappanokat. Órizzkedjete, ilyen szappannal tönkre teszték a bőr szépségét és színét. Használjátok toillettetekhez *Doring szappant* a *bagolylyal*! E teljesen élességnélküli és zsirgadzag szappan kimutathatólag a legjobbnak-bizonyult szer a bőr ápolásához. Ez nemcsak *eszközli* a bőr szépségét, hanem *megtartja* is 69 fillérért mindenütt vásárolható. Főraktár: A Mothsch & Co. Bécs, X.

— **Tömeges kardpárbajok.** Egész sereg kardpárbaj volt tegnap. *Nyiregyháza*ról táviratozzák, hogy ott Genesy Albert országgyűlési képviselő verekedett meg Beöthy Pál cséffai földbirtokossal. A párbajban mindkét fél megsebesült. A verekedésre okot Beöthynek egy előző lovagias ügyében segédei által tett kijelentése adott, a melyet Genesy az E-s ben közétett nyilatkozatában valótilannak mondott. Beöthy erre a P. H. tegnapi számában segédeihez intézett nyilatkozattal felelt, a melyben állításait fentartja s egy esomó sértő kifejezés mellett jelzi, hogy Genesytől lovagias elégtételt fog szerezni. Ez tegnap meg is történt s mint fentebb irtuk, a kardpárbajban mindkét fél megsebesült. — *Miskolczon* Sebek Miklós

és Koturnya Dezső egy éves önkéntes viték kardpárbajt. Utóbbi súlyosan megsebesült a fején. Ugyancsak Miskolczon verekedett meg Szép József ügyvéd Dobrány József ügyvéddel. Utóbbi sebesült meg.

— **Díjlövészet.** Az 1900. május 20. tartott lövészet alkalmával díjat nyertek: Legjobb mélylövészel Szabó Sándor 2 koronát. Legtöbb körlövészel Molnár Ferencz 2 koronát.

Képes levelező-lapok legújabb és legnagyobb választékban csak a Csokonai-papirkereskedésben kaphatók.

Krivány halálos beteg.

— május 21.

Naponkint délelőtt és délután a vizsgálóbíró elé vezetik most Kriványt, minek az a körülmény az oka, hogy a belügyminisztertől a tételes vizsgálat iratai visszaérkeztek s ezek alapján folyik most a vizsgálat tovább.

Mint ismeretes, Taszler József miniszteri számtiszt vizsgálta át a megyei gyám-pénztár könyveit tíz évre visszamenőleg s az iratokat a belügyminiszterhez terjesztette, ahonnan azok most a vizsgálóbíró kezeibe jutottak.

Nyirő Géza vizsgálóbíró minden egyes sikkasztási tételre nézve kihallgatja Kriványt, elébe terjesztvén a kérdéseket, hogy miképen követte el a sikkasztást, hogy palástolta és hova fordította a pénzt.

Krivány minden esetben beismeri a sikkasztást és büntársákról egyáltalában nem tesz említést. Igen nyugodtan válaszol s maga diktálja a jegyzőkönyv egyes paragrafjait.

A kihallgatások körülbelül három hétig folynak. Különbben is július 20-ig a vizsgálóbírónak készen kell lenni munkájával. Az ügy azután a kir. ügyészséghez kerül.

Hogy a végtárgyalást mikor lehet megtartani, természetesen ez idő szerint még nem tudható. Az illetékes körökben úgy reménylik, hogy az októberi ciklusra már kitűzhetik a végtárgyalást.

Nem lehetetlen, hogy Krivány *nem éri meg ezt az időt.* Betegsége napról-napra előrehalad. Az orvosok véleménye szerint hátgerincez sorvadása van.

Mikor a börtönében tartózkodik, egész nap tétlenül fekszik, semmi kívánsága nincs. Az agylágyulás tünetei mind erősebben mutatkoznak rajta. Ő maga gyomorbántalomról panaszkodik. Étvágya nincs s bár arcában hizottnak látszik, ez azonban csak puffadás.

Ügyei iránt igen kevésbé érdeklődik, egészen el van fásulva. Ingatlanára kitűzött árverésről védője, Nemess Zsigmond dr. utján értesült, kit arra kért, hogy az árverést okvetlenül tartsák meg, hogy ezáltal családja némi pénzhez jusson.

Városi közgyűlés.

Debreczen szab. kir. város törvényhatósági bizottsága folyó 1900. évi május hó 28 ik napján, — hétfőn — délelőtt 9 órakor a városháza nagy tanácstermében tart bizottsági rendes közgyűlést.

A közgyűlés tárgyai a következők: Polgármesteri jelentés az 1900. évi márczius és április hónapokról.

Közgyűlési megbízások ügyhátrány jegyzőke tárgyában jelentés.

Belügyminiszteri leirat az ev. ref. felsőbb leányiskolai 100.000 frtos alapítvány

tárgyában 31/1514—1900. okgy. sz. a hozott közgyűlési határozat folytán, tanácsi előterjesztéssel.

Versez törvényhatósági város, Zala-és Zemplén vármegyék átirata az olasz bor behozatali vámjának a szerződés lejártá után felemelése tárgyában, tanácsi javaslattal.

Hont vármegye átirata a budapesti „diák-otthon“-nak alapítványnyal való segélyezése iránt.

Szabolcs vármegye közönségének átirata a pálinkaivás korlátozása czéljából az országgyűlés képviselőházához intézett föliratának pártolása iránt, tanácsi javaslattal.

Kolozsvár szab. kir. város tanácsának átirata Munkácsy Mihály festőművész emlékére alapítvány tétele tárgyában, tanácsi javaslattal.

Tanácsi előterjesztés az 1900/1901-dik tanévben a m. kir. honvédségi Ludovika Akadémiában megüresedő egy városi alapítványi helyre a bemutatási jog gyakorlása tárgyában.

Ugyanaz az Andaházi Szilágyi Mihály-féle m. kir. honvéd főreáliskolai két alapítványi helyre vonatkozólag.

Egy rendőrbiztosi állásnak választás utján betöltése.

Tanácsi előterjesztés a házipénztárnak és a város által kezelt alapoknak 1899-ik évről szóló zárszámadása tárgyában a számvetés és házipénztár működésére felügyelő bizottság jelentésével. (Zárszámadási füzet és jelentés, mint melléklet.)

Állategészségügyi jelentés az 1899. év IV-ik és 1900. év I-ső negyedéről.

Tanácsi előterjesztés törvényhatósági munkásközvetítő és helyettesének kijelölése tárgyában.

Ugyanaz a város határának 10 állategészségügyi kerületre felosztása tárgyában. (Szabályrendelet javaslattal.)

Ugyanaz a körkemencei téglagyár-üzlet fejlesztése tárgyában.

Ugyanaz, melylyel a guti faraktár anyagkészletének leltározására kiküldött bizottság jelentése betérjesztetik.

Ugyanaz, melylyel a gazdasági tanintézetnek a Pallagra leendő kihelyezése folytán szükséges építkezések költségeire megszavazott 460.000 korona kölcsönre vonatkozó szerződés bemutatattatik.

Tanácsi jelentés, mely szerint a „Petőfi Dalkör“ kérvényére hozott határozat a város czimerének a Dalkör alapító oklevelei és zászlaján alkalmazása engedélyezése tárgyában — bemutatattatik.

A Budapesten alakult „Debreczeni Kör“ kérvénye Debreczen szab. kir. város védnökségi tisztének elfogadása, évi segélynyújtás és a város czimerének használata tárgyában, tanácsi javaslattal.

Tanácsi előterjesztés Medgyessy Ferencz számtiszt nyugdíjaztatása iránti kérelme tárgyában.

Özv. Eismann Józsefné özvegyi segélye s kiskorú gyermeke neveltetési járuléka megállapítása iránti kérvénye tanácsi javaslattal.

Biró Imre lovasrendőr nyugdíjaztatása iránti kérvénye.

Ignáth János lovasrendőr nyugdíjaztatása iránti kérelme.

Szabó István polgárosítás iránti kérelme.

Posta Bálint polgárosítás iránti kérelme.

Többrendbeli szabadságolás iránti kérvények, tanácsi javaslat kíséretében.

Bábaoklevelek kihirdetése.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **Hogy alszanak a királyok.** Az összes európai uralkodók közül a czárnak van a legszebb hálószobája. II. Miklós hajnalában fekszik le s későn kel. Különös dolog: a czár nem tud sötét szobában elaludni. Egy kis villamos lámpa egész éjjel ég hálószobájában, selyemfüggöny mögött. — A német császár tábori ágyon alszik, aminőn I. Vilmos szokott volt aludni. Selyemduunná-

val takarózik. Tizenegyor fekszik és reggel ötör kel; nagyon könnyű álma van. — Az olasz király nyolcz órát alszik, szalmazsákon, durva lepedőn, kemény párnán. — Végül a belga király este ir, tehát igen későn fekszik. Nem türi hálószobájában a friss levegőt s oly puha tollmatraczon alszik, hogy alig látszik ki belőle.

* **A veszedelmes Göthe.** Ismerjük el a nemünkről, hogy mi se hizeleg jobban nekünk, mintha a nőhódítót dicsérik benünk. A mikor azt mondják rólunk:

— Veszedelmes ember . . .

És ime mi tudunk egy emberről, akit igen veszedelmesnek ösmertek a nők és a ki mégis aligha köszönte volna meg ezt a véleményt, ha ugyanis tudomása volt volna az alábbi kis írásról, a melyet egy Zimmermann nevű orvos és íróember irt 1775-ben. Ekkor még nem volt Göthe Weimarban és ekkor volt, hogy Charlotte Stein, a nagy költő későbbi jó barátjáné, igen érdeklődött iránta. Tudakozódott felőle tehát és így kapta az említett írást, a melynek szószentri szövege a következő:

— Azt kívánja, hogy Göthéről irjak? Látni akarja őt? Nos hát referálok róla, de figyelmeztetem, szegény barátóm, hogy kegyed nem tudja, mit kíván akkor, mikor őt megismerni óhajtja, nem tudja, hogy mennyire veszélyes lehet kegyedre nézve ez a szeretreméltó, elragadó modern ember. A Lavater arcmásai közül vágok ki egyet, hogy a physiognomiáját, ezt a sastekintetű arcot megismerje. Gazdag ember egyedüli fia, az apja császári tanácsos és Frankfurtban él a vagyona után. Azt óhajtotta, hogy fiának valami foglalkozása legyen — tehát a jogtudományok doktorává lón, de csak ugy kedvtelésből, néha-néha ügyvédkedik is. Mester a zenében, a rajzolásban, a festészetben, a metszésben — s mindenek tanúsága szerint az összes tudományokban és művészetekben. Egyszóval nagy zseni — és rettenetes ember azonfelül. Egy nagyvilági hölgy, a ki gyakran látta, azt mondta róla, hogy a legszebb, a legélénkebb, a legeredetibb, a legtüzesebb lelkű férfi, egyszerre gyöngéd és féktelen, s a nőkre nézve a legcsábítóbb és a legveszedelmesebb. . .

Hogy miért nem köszönte volna meg ezt az írást Göthe, ha olvassa?

Mert hiányos. Göthéről ugyanis a Don Juánról, a szalonemberről, a jogászról stb. stb. van szó benne — csak épen Göthéről, a költőről nincs . . .

Pedig ugy mondják, hogy tehetséges költő volt az a Göthe . . .

Vagy ez nem érdem? Ezért nem jár dicséret?

* **Vendéglőben.** Vendég: Kérem, koreszmáros ur, melyik évből való ez?

Koreszmáros: 1879-ből.

Vendég: Nem a bort kérdeztem, hanem ezt a fiatal csibét!

REGÉNY.

A csöndes lakó.

— Angol regény. —

Írta: Pryce Richard.

Fordította: Karem.

(Folytatás.)

55.

Mikor Smith kiment, Saltash elmosolyodott, a mint elgondolta, hogy most mit eselekedett. Meghagyva házigazdáját abban a hiedelemben, hogy az elősarnokban lecsurgott vizek az ő esernyőjétől származtak; evvel elősegítette mrs. Fleming ügyét; akármilyen legyen az. Némi részben tehát már is bele volt bonyolodva ebbe a dologba.

Csak most vette észre, hogy tányéra mellett egy levél fekszik az asztalon. Gondolataiba elmélyedve, nem látta meg csak akkor, mikor reggelijét befejezvé, az asztaltól felállott. Már a czimfelirásról is tudta, hogy kitől való: a mrs. Mauton levele volt.

Nem volt benne semmi új olvasóinkra nézve, de Saltashnak egész reveláció volt és egyszerre megmagyarázott neki mindent. Sokáig bámult ki az ablakon, de alig látott valamit abból, a mi előtte volt: — a téglapallót, melyen a koporsó lecsuszott; a fehér rácsozatot, melyhez leestében hozzáütődött s a melynél egyenesen állva maradt; az alacsony rácskaput; a kiszáradt virágágyakat, melyeken semmi sem termett; az utat és a szemközti házakat.

Egy férfi őgyelgett ottan körül, de Saltash olyannyira el volt gondolataiba mélyedve, hogy csak akkor vett tudomást róla, mikor már jó egy néhány percz óta nézte. Félig öntudatlanul azt kérde magától, mi dolga lehet annak itt. Bágyadt napfény világította be a tért, s a rácsozat fehérsége, az ut szürkés porával s a szemközti ház elmosódó sárgás színével, a sápadt világításban olyan határozatlan színvegyületbe olvadt, melyen egyedül az idegen barna ruhája képezett elütő színt; — ez volt az egyetlen sötét pont azon a területen, melyet Saltash ablakából szemével beért. Ez a benyomás megmaradt emlékezetében még akkor is, mikor székéhez, a kandalló elébe visszatért.

Az a felvilágosítás, melyet a mrs. Mauton levelében talált, még súlyosabbá tette helyzetét. Nem árthatta bele magát az ilyen rablói történetbe, de mégis nagyon sajnálta azt a szegény leányt. Mrs. Mauton nagy súlyt helyezett levelében arra az erkölcsei kényszerre, mely alatt a leány kétségtelenül állott és Saltash, ki maga is némileg elfogult lehetett iránta: hamar elfogadta ezt a mentesítést.

Szerette volna figyelmeztetni, hogy részessége napfényre került.

Elmélkedését Smith szakította félbe, ki bejött, hogy a reggeli után letakarítson.

— Ugy látszik, sir, hogy mrs. Fleming sincsen ma rendben; egy morzsányit sem evett.

Saltash felpillantott.

— Vagy pedig valami baj érte; — folytatta Smith. — Soha sem láttam olyan borzító nézést, mióta megvagyok. Csak ott ül egy helyben a széken és folyton a tűzbe bámul; és hiába járok ki-be, nem szól egyetlen egy szót sem. Nem tudom, nem az újságból olvasott-e valamit, a mi közéről érdekelte; valami halálesetről, vagy más efféléiről. Nem olvastam még ma hírlapot és így nem tudom, nem halt-e meg Fleming néven valaki. Valami ilyesféle lehet, vagy pedig pénzbeli veszteség érthette; talán a bankárja bukott meg, vagy valami vállalat, a melyben neki is része volt.

Smith kétségkívül azt remélte, hogy Saltash odaadja az ő lapját neki, hogy ki keresse belőle, hogy mrs. Fleminget mi izgathatta fel; de Saltash nem tette ezt és Smith sokkal jobb modoru inas volt, semmint hogy világosabban is kifejezést adjon óhajának.

Alig csukódott be Smith mögött az ajtó, Saltash kibontotta a hírlapot. De nem a haláleseteket böngészte, sem a pénzügyi híreket. Mindjárt ráfordított arra a cikkre, mely a Markham-abbeybeli ékszerablással foglalkozott és ebben egyszerre megtalálta a mrs. Fleming lelkiállapotának magyarázatát. A cikk így szólt:

„Fontos esemény történt tegnap ezen ügyben egy Benson névalatt szereplő egyén elfogásával. Ugy vélik, hogy ő az az ember ki magát a wilchesteri bái bizottság kiküldöttjének adta ki magát és beszélgetésével elébb az inas, majd a lady Markham figyelmét elfoglalta, míg büntársa bejutott a házba és elkövette a rablást. Egy könyvkereskedésben fogták el, hova leveleit czimeztette magának. Nála talált papirokból s a rendőrség kezei közt levő értesülésekből következtette azt hiszik, hogy a másik bűnös tartózkodási helyének földerítése is csak órák kérdése már. A rendőrség bizik benne, hogy végre sikerülni fog az ékszereket is megtalálni.“

(Folyt. köv.)

Menetrend.

Érvényes 1900. évi május hó 1-ső napjától.

Debreczenből az alábbi állomások felé indul		416	1027	901	1236	710	1200*
P.-Ladányba	érk.	503	1128	948	145	840	128
Nagyváradra	"	639	148	—	342	—	342
Szeghalomra	"	—	—	—	421	—	421
Budapestre	"	940	545	150	810	—	602
Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik		1144	336	626	233	514	741

* Csak kedden közlekedik.

Debreczenből az alábbi állomások felé indul		1217	356	256	522	758
Ér-Mihályfalvára	érk.	100	458	357	635	913
Nagy-Károlyba	"	186	603	500	759	1040
Szatmárra	"	220	708	611	917	1203
Királyházára	"	315	827	733	136	—
Taraczközre	"	433	1014	914	—	—
M.-Szigetre	"	456	1050	950	—	—
N.-Bocskóra	"	532	1203	1102	—	—
Kőrösmezőre	"	730	340	145	—	—

Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik		751	1012	355	1216	645
---	--	-----	------	-----	------	-----

Debreczenből az alábbi állomások felé indul		822	401	658
Nyiregyházára	érkezik	939	518	816
Királytelekre	"	1012	558	935
Szerencsre	"	1121	703	1043
Kassára	"	330	—	556
S.-A.-Ujhelyre	"	439	814	—

Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik		807	1207	753
---	--	-----	------	-----

Debreczenből az alábbi állomások felé indul		835	431	—
Sáránra	érkezik	916	504	—
Nagy-Léta-Vértesre	"	1043	618	—
Derecskére	"	957	545	—

Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik		718	313	—
---	--	-----	-----	---

Debreczenből az alábbi állomások felé indul		442	421	—
Ohat-Kócsra	érkezik	734	659	—
Tisza-Füredre	"	832	756	—
Füzes-Abonyba	"	1024	—	—

Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik		800	545	—
---	--	-----	-----	---

Debreczenből az alábbi állomások felé indul		528	1120	406
Hajdu-Nánásra	érkezik	817	118	621
Büd-Szt.-Mihályra	"	852	—	658
Tisza-Lökre	"	917	—	729
Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik		817	330	635

Az éjjeli idő este 6 órától reggeli 5.59 perczig a perczeket jelző számjegyeknek aláhúzásával van jelölve.

A vastagabb számjegyek gyorsvonatok érkezési és indulási idejét jelzik.

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

NYILT-TÉR.

Sz.-László Nagyvárad mellett.
Vasuti állomás.
Posta, távirtda, telephon.
(püspök) gyógyfürdő. Hévízvízűrdők 30°—40° C.

Kiváló szaktekintélyek által elismert

== **Kitünő hatással** ==

oszos és rheumás bántalmaknál, esontörések és ficzomok utókezelése, hűdéseknél, mell, hasúri és egyéb **izzadmányoknál** (exsudatum) máj és **vese**, valamint húgy- és ivarszervi bántalmaknál, **női bajoknál** a légzési és emésztési szervek hurutjainál.

Gyönyörű fekvés, hatalmas tölgyfa erdőségek közepén, három oldalról hegyek által védve. Pormentes enyhe klíma. Gyönyörű park- és sétahelyek. Villamos világítás, öt óriási tükörfürdő 900—3000 hktl. köbirtalommal, folytonos vizesere; kád- és családfürdők; pokróczozó és pihenő termek. Zuhanyok.

Ivgyógyomd, lápfürdők, massage, villamosítás.

Szállodái a modern követelményeknek megfelelőleg a legnagyobb kényelemmel berendezve, a fürdő helyiségekkel zárt folyosók által vannak összekötve.

Olcsó szobaárak. *Kitünő magyaros konyha, tiszta borok* Czeglédy Sándor pinczejéből. Naponta háromszor tiszta, sétatáncversenyek, tombola- és táncestélyek. Kirándulások. — **Évad május 1-től október 1-ig.** — Fürdőorvos: Dr. Terner Béla. — Bérlet: Czeglédy Sándor. — Prospectusokat bérmentve küld az igazgatóság.

Félix gyógy-fürdő.

Nagyvárad közvetlen közelében, vasuti állomás.

Kényelmes közlekedés. Vasuton N.-Váradtól fél, kocsin háromnegyed órai távolban. Május—augusztus hónapokban naponta 10, vasárnap és ünnepnapokon 14 vonat közlekedik Nagyváraddal. Az új vasuti állomás közvetlenül a fürdőtelep mellett van.

Az európai hírű 49 fok C. meleg természetes hévíz javulva van: izületek és izmok eszozos bántalmainál, idült a különösen savas izületi loboknál, csonttörések és különösen visszamaradt vastagodásoknál, köszvényeknél és annak különböző alakjainál, idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek (ischiasnál); különösen bőrbetegségeknél, végre a női ivarszervek bizonyos ajsajnál, különösen a méhüreggötti és közötti izzadmányoknál; helysége: heveny és idült gyomorbántalmaknál, májbajok és vesekövek esetében. Állandó fürdőorvos Dr. BRAZAY KÁLMÁN.

Különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák napi ára 80 krtól 3 frt között váltakozik. Gyógyterem (Coursalon) hírlapokkal és tekeasztallal. Terrázzok szép kilátással. Éttermek, sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő öserdőben. Az erdőben jó tekepálya.

Hat tükör-fürdő, család- és kádfürdőkön kívül mörfürdők is vannak rendezesítve.

Állandó kitűnő zenekar. — Telefon-összeköttetés Nagyváradal.

Elegánsul berendezett lakószobák, kád- és tükörfürdők, továbbá a Félix gyógyfürdő elismert jó konyhája és pinzéje készen várja a legkülönbözőbb igényű vendégeket.

Gyors és pontos kiszolgálás és mérsékelt ár által igyekezni fogok t. vendégeimet teljesen kielegíteni.

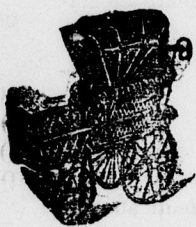
Kiváló tisztelettel KERNÁTS JÁNOS, bérnök.

Alapított 1848-ban. **Gröber Lajos** Alapított 1848-ban.

kosárfonodája Budapesten.

Raktárak:

IV. ker.
Kigyó-utca
6. szám és
IV. ker.
Haris-bazár,
körudvar.

Műhelyek:

VII., ker.
Nefelets-u.
28. szám és
IV. ker.
Koronaher-
czeg-u. 8. sz.

Saját gyártásu

kosár-butorek, kerti és salon-székek,
gyermek-kocsik

egyszerű és legfinomabb kivitelben.

Képes árjegyzéket bérmentve küld.

Borosznó gyógyítófürdő.

Zólyomgyében. Vasut-állomás. Posta és távirda.

Vadregényes fenyvesek közepette. Tiszta, ózondus levegő. Erdei sétautak. Magas forrásu vízvezeték. A glaubersós gyógyítóforrások kitűnő hatásuak, heveny és idült gyomor- és bélhurut, máj és hólyagbajoknál.

Hidegvízgyógyító mód, masszázs, villamosítás, svéd torna, tej- és savókúra, Kneipp-féle gyógyító mód. Meleg ásványvíz és fenyőfürdők.

Klimatikus gyógyítóhely.

Állandó fürdőorvos. Gyógyszertár. Lawn-tennis, tekepálya, cigányzene.

Lakás: 8—16 korona egy szoba heti bérlete ágyneművel együtt.

Étkezés: leves 20 fillér, főzelék, tészta 50 fill., sülték 80—100 fillér étlap szerint.

Bővebbet alulirt tulajdonosnál.

Rosenauer Lajos
Besztercebányán.

Tavaszi és nyári idény
1900.

Valódi brünni szövetek

Egy szelvény 3.10 mtr. hosszú, teljes uri öltönyt (kabát, nadrág, mellény) ad, ára csak

frt 2.75, 3.70, 4.80 jó
6.— és 6.90 jobb
7.75 finom
8.65 finomabb
10.— legfinomabb

Egy szelvényt fekete szalon öltönyhöz 10 frt, valamint felöltőszöveteket, turista-lodoneket, legfinomabb kamarnokat stb. stb. küld gyári áron a valódiságáról és szoliditásáról jól ismert postógyári raktár

Siegel-Imhof Brünnben.

Minták ingyen és bérmentve. Mintahú szállítárol biztosíték A magánfelek előnye: szöveteket közvetlenül fenti cégtől a gyárhelyiségből rendelni tetemesek.

Hirdetések

a legjutányosabb árban felvételnek
kiadóhivatalunkban

Kossuth-utca 13. sz.

Szegedi gazdasági kiállítás. Arany érem.

A legújabb szabadalmazott szer mindenféle káros rovarok biztos kipusztítása, különösen a répán élősködő ormányos bogár és a földi bolha, a cserebogár, dögbogár és honvédbogár kiirtására a

„ROVARIN.”

Ezen „Rovarin intézetben” előállított védőanyag vízzel hígítva és permetező géppel a megfelelő növényre fecskenézve, a rajta élősködő rovarokat teljesen kipusztítja s a mellett a permeteg a legsegyébb növénynek sem árt, sőt annak növekedését elősegíti.

A „Rovarin” 1½—2 kgr. súlyu csomagokban lesz árusítva, mely mennyiség 200 liter vízre van számítva s vele 1½—2 magyar holdnyi terület bepermetezhető.

1 csomag „Rovarin” ára 2 frt 75 kr.

Az ezen mintához szükséges legjobb „Vermorel Eclairé” permetező gép 21 frtért szintén nálam kapható. Ugyancsak raktáron tartom a fejlődtebb répa permetezésére alkalmazható „Chlorbariumot” is. Pontos használati utasítás minden küldeményhez mellékelve.

Megrendelések czimzandók:

JAKLITSCH JÁNOS „Rovarin intézetéhez”
POZSONY, Mihály-utca 5. sz.

Rovara Frigyes

A „Répa bogár” című művének magyar kiadása már teljesen elfogyott, de a mű német kiadásából még néhány száz példány kapható

JAKLITSCH JÁNOS „Rovaringyárosnál” Pozsony, Mihály-utca 5. sz.

Ára 50 krajczár. Ára 50 krajczár.

Levélpapírok

kereskedelmi levelezéshez negyed és nyolczad alakban, fehér, vonalzott, kockázott és meritett minőségben, **nyomással** és anélkül.

Doboz-levélpapírok egyszerű, finomabb, valamint a legnagyobb fényüzéssel és művészettel kiállított formában.

Billet du Correspondence,
csinos tokokban.

Legujabb

„**Monopresse**”

melylyel mindenki a legegyszerűbb módon önmaga készítheti monogramjait.

Darabja 25 kr.

Névjegyek a legszebb nyomással.

Irodai papírok

mindenféle minőségben és vastagságban és pedig:

fogalmazó-,

középfinom irodai

legfinomabb „

okmány- és

miniszteri papir.

Író tollak, Tollszárok, Tentatartók.

Kuhn-féle, Soenneken- és Birmingham-tollak, egyenkint, tuczatokint és dobozokban.

Tollszárok óriási választékban a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, — fa, kaucsuk, nikkel, szaru, sündiszno-tüske és esontból.

Irodai és disztentatartók, zsebben hordozható tentatartók fából, nikkelből, mindenféle elképzelhető alakban

nagy készlet olcsó áron kapható a

CSOKONAI-
papirkereskedésben

Debreczen, Kossuth-utca 13.